S H O P P I N G V A N O R

I

STOCKHOLM

Sept. 1945.

Får ej publiceras eller delges
utomstående utan medgivande
från Svenska Gallupinstitutet.

SVENSKA GALLUPINSTITUTET AB
Avd. för marknadsundersökn.

SND
Svensk Nationell
Datatjänst

Detta digitala dokument är tillkommet inom ramen för projektet *”Vad tyckte de i folkhemmet? – digitalisering och tillgängliggörande av Svenska Gallups undersökningar 1942-1956”*.

Projektet finansierades av Riksbankens Jubileumsfond (In11-1179:1). Det har genomförts vid Svensk Nationell Datatjänst.

Digitalisering och efterbearbetning av de tryckta förlagorna har utförts av avdelningen för Digitala tjänster vid Göteborgs universitetsbibliotek.

snd.gu.se/gallup

CC BY

RIKSBANKENS JUBILEUMSFOND
STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
INLEDNING	1
ANVÄNDA BEGREPP OCH FÖRKORTNINGAR	4
ÖVERSIKT ÖVER NÅGRA VIKTIGARE RESULTAT	6
URVALETS SAMMANSÄTTNING	9
FAKTORER SOM PÅVERKAR INKÖPSVANORNA	11
När slutar arbetet för dagen?	11
Hur lång tid tar resan från arbetsplatsen till bostaden?	13
Hur dags äter stockholmaren middag?	15
INKÖPSVANOR IFRÅGA OM LIVSMEDEL	16
Hur många gånger i veckan handlar man i speceri - och matvaruaffärer?	16
Vid vilka tider på dagen handlar stockholmaren i matvaruaffärer?	18
Var köper man livsmedel?	21
INKÖPSVANOR BETRÄFFANDE KLÄDER OCH TYGER	23
När gör stockholmaren sina inköp?	23
Var köper man kläder och tyger?	27
INKÖPSVANOR BETRÄFFANDE TOALETTARTIKLAR OCH PUDER	29
Vid vilka tider på dagen brukar stockholmskan köpa toalettartiklar och puder?	29
Var köper stockholmskan toalettartiklar och puder?	32
STOCKHOLMARNAS INSTÄLLNING TILL DET AV N.K. FRAMFÖRDA FÖRSLAGET OM ÄNDRADE BUTIKSSTÄNGNINGSTIDER	35
För vilka typer av affärer bör förslaget genomföras?	38
Vilken veckodag bör affärerna vara öppna till kl. 20?	39

INLEDNING.

Föreliggande undersökning har utförts av Svenska Gallup-institutet på uppdrag av AB Nordiska Kompaniet. Syftet med undersökningen har varit att utröna stockholmarnas inställning till ett av N.K. framfört förslag om ändrade butiksstängningstider och vidare att göra ett försök till en schematisk kartläggning av stockholmarnas inköpsvanor.

Undersökningen har utförts enligt sedvanlig Gallupmetod. Cirka 500 vuxna stockholmare - representativt fördelade med hänsyn till kön, åldrar, socialgruppstillhörighet, civilstånd och bostadsort har intervjuats. Därvid framställdes följande frågor:

1. (Endast till anställda) "Hur dags brukar Ni sluta Ert arbete?"

2. "Hur lång tid tar det för Er att resa till bostaden från arbetsplatsen?"

3. "Hur många gånger i veckan brukar Ni handla i speceri- och matvaruaffärer?" (Ej bröd och mjölk.)

4. (Endast till dem, som köper livsmedel) "Brukar Ni gå ut och köpa matvaror någon särskild tid på dagen eller när som helst?"

5. (Om köper matvaror kl. 17-18) "Har Ni möjlighet att förlägga dessa inköp någon annan tid på dagen?"

6. (Ej till husmödrar och hemarbetande, endast till dem, som köper livsmedel) "Var köper Ni livsmedel?" "Går Ni i allmänhet till affärer i närheten av Eder bostad, till affärer i närheten av Eder arbetsplats eller till affärer i centrum?"

7. (Till husmödrar och hemarbetande, som köper livsmedel) "Var köper Ni livsmedel? Går Ni i allmänhet till affärer i närheten av Eder bostad eller till affärer i centrum?"

8. "Brukar Ni äta middag hemma eller ute?

9. (Om äter hemma) "Hur dags brukar Ni äta middag?"

10. "Vid vilken tid på dagen brukar Ni gå och handla, när Ni skall köpa kläder eller tyger?"

11. "I vilken stadsdel var Ni senast och köpte kläder, där Ni bor, där Ni arbetar, i centrum eller i någon annan stadsdel?"

12. (Endast till kvinnor) "Vid vilken tid på dagen brukar Ni gå och handla när Ni skall köpa toalettartiklar, puder o.d.?"

13. (Endast till kvinnor) "I vilken stadsdel var Ni senast och köpte toalettartiklar eller puder, där Ni bor, där Ni arbetar, i centrum eller i någon annan stadsdel?"

14. "Det har väckts ett förslag att ändra stängningstiderna för alla affärer utom mjölkbutiker, tobaksaffärer, och andra affärer med särskilda stängningstider. Man föreslår att affärerna en dag i veckan (ej lördagar) skall vara öppna till kl. 8 e.m. I gengäld skulle affärerna andra vardagar (ej lördagar) stänga en halvtimme tidigare än nu d.v.s. kl. 5.30 e.m. Anser Ni att det skulle vara till fördel för Er personligen om det bleve ordnat på det viset?"

15. (Om ja på fråga 14) "För vilka typer av affärer anser Ni att förslaget skulle kunna genomföras?"

16. (Om ja på fråga 14) "Vilken veckodag anser Ni att dessa affärer skola vara öppna till kl. 8 e.m.?"

ANVÄNDA BEGREPP OCH FÖRKORTNINGAR.

20/29 etc. Beteckning för åldersklasser, som anges med lägsta resp. högsta åldersår i klassen.

BS Socialgruppen "bättre situerade" (Den officiella valstatistikens socialgrupp I).

M Socialgruppen "medelklass" (Valstatistikens socialgrupp II).

A Socialgruppen "arbetare och likställda" (Valstatistikens socialgrupp III).

Og Ogifta

G Gifta

Sk/Ä Änkor, änklingar och frånskilda

Följande geografiska indelning har tillämpats.

Norrmalm + Gamla stan (omfattande församlingarna: Storkyrkan, Klara, Adolf Fredrik, Jakob, Johannes och Engelbrekt).

Vasastaden (omfattande församlingarna: Gustav Vasa och Matteus).

Söder	(omfattande församlingarna: Katarina, Sofia, Maria och Högalid).
Kungsholmen	(omfattande församlingarna: Kungsholmen och Sankt Göran).
Östermalm	(omfattande församlingarna: Hedvig Eleonora och Oscar).
Bromma och södra förorterna	(omfattande församlingarna: Bromma, Enskede och Brännkyrka).

ÖVERSIKT ÖVER NÅGRA VIKTIGARE RESULTAT.

Av Stockholms vuxna invånare brukar ungefär tre fjärdedelar (72 procent) åtminstone någon gång i veckan handla i matvaru- och speceriaffärer. Ungefär en tredjedel (36 procent) handlar dagligen i dylika affärer.

Av kvinnorna gör ungefär hälften (47 procent) dagligen inköp i speceri- och matvaruaffärer.

Ungefär en femtedel (19 procent) av de vuxna stockholmarna brukar gå ut och handla under tiden kl. 17-18.

Av männen går ungefär en tredjedel (31 procent) ut och handlar vid denna tid och av de förvärvsarbetande kvinnorna cirka en fjärdedel (27 procent), medan endast 1 procent av de tillfrågade husmödrarna förklarar, att de gör sina livsmedelsinköp vid denna tid.

Som regel köper man livsmedel i någon affär i närheten av bostaden, Av dem, som arbetar i hemmet är det sålunda 98 procent, som uppgivit att de går till så belägna affärer.

Av dem som arbetar utanför hemmet förklarar 82 procent att de går tillaffärer i närheten av bostaden, medan 12 procent gör sina inköp i någon affär i närheten av arbetsplatsen. 1 procent av vardera gruppen förklarar, att de gör sina inköp i centrum.

En tiondel (10 procent) av de tillfrågade förklarar, att de gör sina inköp av kläder och tyger mellan kl. 17 och kl. 18. I övrigt koncentrerar sig dylika inköp till tiden efter kl. 15. Ungefär en tredjedel (36 procent) förklarar, att de gör sina inköp av kläder och tyger när som helst på dagen och en tiondel (10 procent) att de gör dem på lördagarna. Av de anställda är det 16 procent, som går ut på löradagarna. Av denna kategori uppger fjärdedelen (25 procent), att de inte har några bestämda tider för dylika inköp.

Kläder och tyger köpes huvudsakligen i centrum. Ungefär två tredjedelar (65 procent) av de tillfrågade förklarade att de köpt i centrum sista gången de köpte kläder eller tyger. Anmärkningsvärt är, att situationen är densamma för befolkningen i alla stadsdelar.

Kvinnornas inköp av toalettartiklar och puder synes äga rum tämligen likformigt under den tid affärerna är öppna. Ungefär hälften (47 procent) av de kvinnliga intervjuade har förklarat, att de gör dylika inköp när som helst på dagen.

Två tredjedelar (66 procent) av de tillfrågade kvinnorna hade senaste gången de köpte toalettartiklar eller puder gjort inköpen i den stadsdel, där de bor.

Ungefär en tredjedel (36 procent) av de tillfrågade är positivt inställda till det av N.K. framförda förslaget om

ändrade butiksstängingstider. Opinionen till förslaget synes snarast vara tämligen likartad i de flesta grupper av befolkningen. Husmödrarna synes dock i något mindre utsträckning än andra yrkesgrupper vara positivt intresserade.

En tredjedel av dem, som är positivt inställda till förslaget, anser att det bör genomföras för alla slags affärer. I övrigt är man mest intresserad av att få det genomfört för skoaffärer och konfektionsaffärer, och därnäst för varuhus och livsmedelsaffärer. Som dag för öppethållning till kl. 8 e.m. föreslås fredagen oftare än någon annan veckodag.

URVALETS SAMMANSÄTTNING.

Undersökningsresultaten måste ses mot bakgrund av följande data. Med hänsyn till kön, åldrar, socialgruppstillhörighet, civilstånd och bostadsort fördelar sig de intervjuade på följande sätt;

	%
Kv	59
Män	41
20/29	26
30/49	46
50/64	22
65/-	6
BS	7
M	45
A	48
Og	33
G	60
Sk/Ä	7
Norrmalm + Gamla stan	17
Vasastaden	14
Kungsholmen	14
Söder	23
Östermalm	11
Bromma + södra förorterna	21

Denna fördelning av de intervjuade är resultatet av en medveten "styrning" av intervjuarna. Följande fördelning har däremot erhållits "slumpmässigt":

	%
Företagare	4
Fria yrkesutövare	3
Anställda	54
Affärsanställda	6
Husmödrar	28
Andra (Studerande, pensionärer m.fl.)	5

I detta sammanhang bör nämnas att 4 procent av de intervjuade uppgett sig ha hembiträde. Den överväldigande majoriteten (96 procent) saknar sålunda hembiträde. Slutligen bör även nämnas att 16 procent av de intervjuade uppgivit, att de brukar äta middag ute, vilket i allmänhet torde vara liktydigt med att de är helt ensamstående.

FAKTORER SOM PÅVERKAR INKÖPSVANORNA.

När slutar arbetet för dagen?

Allmänhetens inköpsvanor bestämmes givetvis i väsentlig mån av sådana faktorer som tidpunkten för arbetsdagens avslutande och restiden från arbetsplatsen till bostaden. Speciellt gäller dettaför kategorien anställda (jämte affärsanställda), vilka inte själva bestämma över sin arbetstid. Det var till denna kategori Gallupvände sig med följande fråga:

"Hur dags brukar Ni sluta Ert arbete?"

Svaren på denna fråga fördelade sig på följande sätt:

Vardagar	Anställda (inkl. affärsanst,)
	%
Före kl. 17	28
Kl. 17	30
Kl. 17 - 18	4
Kl. 18	12
Kl. 18 - 19	4
Kl. 19	5
Kl. 19 - 20	-
Kl. 20	-
Efter kl. 20	2
Arbetar i skift, kvällsarbetare m.m.	10
Ej svar	5
	100

För omkring hälften av de anställda synes sålunda arbetsdagen på vardagarna vara avslutad kl. 17 eller dessförinnan. De, som slutar tidigare än kl. 17 synes ej uppgå till tredjedelen av de anställda.

På lördagen slutar arbetsdagen vid de tidpunkter, som anges i nedanstående översikt:

Lördagar	Anställda (inkl. affärsanst.)
	%
Före kl. 13	10
Kl. 13	24
Kl. 13 - 14	6
Kl. 14	10
Kl. 14 - 15	2
Kl. 15	7
Kl. 15 - 17	2
Kl. 17	11
Efter kl. 17	10
Arbetar i skift, kvällsarbete	9
Ej svar	9
	100

Hur lång tid tar resan från arbetsplatsen till bostaden?

Då Gallup till samtliga intervjuade (alltså även andra än anställda) ställde frågan: "Hur lång tid tar det för Er att resa till bostaden från arbetsplatsen?" kom svaren att fördela sig på följande sätt:

	Tot. %
Mer än 30 min.	12
21 - 30 min.	13
10 - 20 min.	23
Mindre än 10 min.	14
Arbetar hemma	32
Ej svar	6
	100

Den kategori, som uppgivit sig arbeta hemma omfattar givetvis alla husmödrar men dessutom en del fria yrkesutövare och andra hemarbetande. I den grupp, som ej besvarat frågan, återfinner man bl.a. en del studerande, vilka inte har någon bestämd arbetsplats.

Av särskilt intresse med hänsyn till butiksstängingstiderna är att studera restiderna för den kategori av anställda, som slutar sitt arbete kl. 17 eller senare. Inom denna grupp fördelar sig svaren på följande sätt:

Restid från arbetsplatsen till bostaden.	Anställda, vilka slutar sitt arbete kl. 17 eller senare. %
Mer än 30 min.	15
21 - 30 min.	25
10 - 20 min.	34
Mindre än 10 min.	19
Arbetar hemma	7
	100

Den kategori av dessa anställda, som uppgett sig arbeta hemma omfattar huvudsakligen hembiträden.

Ovanstående siffror belyser svårigheterna för de anställda, vilka slutar arbetat kl. 17 eller senare, att hinna med att göra inköp sedan de kommit hem efter slutad arbetsdag.

Hur dags äter stockholmaren middag?

De, som äter middag hemma, uppger att de gör det på följande tider:

	%
Före kl. 14	3
Kl. 14 - 16	2
Kl. 16 - 17	5
Kl. 17 - 18	35
Kl. 18 - 19	39
Kl. 19 - 20	9
Kl. 20 eller senare	1
När som helst, ej svar	6
	100

Som synes äter tre fjärdedelar av de tillfrågade middag mellan kl. 17 och kl. 19.

INKÖPSVANOR IFRÅGA OM LIVSMEDEL.

Hur många gånger i veckan handlar man i speceri- och matvaruaffärer?

När Gallup ställde frågan: "Hur många gånger i veckan brukar Ni handla i speceri- och matvaruaffärer (ej bröd och mjölk)?" kom svaren att fördela sig så här:

	%
Varje dag (5-6 ggr pr vecka)	36
3 - 4 ggr pr vecka	17
1 - 2 ggr pr vecka	19
Mera sällan	5
Aldrig	23
	100

Ungefär tre fjärdedelar av stockholmarna är tydligen åtminstone någon gång i veckan ute och handlar i speceri- och matvaruaffärer och ungefär hälften handlar minst tre gånger i veckan i dylika affärer.

Som man har anledning att vänta handlar kvinnorna i genomsnitt väsentligt oftare än männen:

	Kv.	Män
	%	%
Varje dag	47	21
3 - 4 ggr pr vecka	22	11
1 - 2 ggr pr vecka	21	14
Mera sällan	4	7
Aldrig	6	47
	100	100

Då svaren fördelas på husmödrar och förvärvsarbetande kvinnor måste man räkna med tämligen avsevärda rent slumpmässigt betingade avvikelser mellan procenttalen. Ur nedanstående siffror torde man dock kunna utläsa att de förvärvsarbetande kvinnornas inköpsfrekvens när det gäller livsmedel är lägre än husmödrarnas.

	Förvärvsarbetande kvinnor %	Husmödrar %
Varje dag	42	53
3 - 4 ggr pr vecka	21	23
1 - 2 ggr pr vecka	21	21
Mera sällan	6	2
Aldrig	10	1
	100	100

Vid vilka tider på dagen handlar stockholmaren i matvaruaffärer?

Då Gallup till dem, som uppgivit sig handla i speceri- och matvaruaffärer ställde frågan: "Brukar Ni gå ut och köpa matvaror någon särskild tid på dagen eller när som helst?" var avsikten att utröna i vad mån stockholmarna har för vana att köpa matvaror på bestämda tider och i så fall på vilka tider.

Av de tillfrågade svarade 29 procent, att de gjorde sina inköp när som helst på dagen, I övrigt var de tidsuppgifter som lämnats givetvis mycket ungefärliga varför en viss schematisering måst genomföras vid klassificeringen av svaren. Har en intervjuad t.ex. uppgivit, att han brukar gå ut och handla vid 10 - 12 tiden, har hans svar förts till gruppen "tidigast kl. 10", medan en person, som förklarat, att han går ut och handlar vid 11 - 12 tiden, förts till gruppen "tidigast kl. 11". Med den ovan angivna klassificeringen av svaren blir fördelningen följande:

	%
Före kl. 11	21
Tidigast kl. 11	12
" kl. 12	8
" kl. 13	4
" kl. 14	1
" kl. 15-16	6
" kl. 17-18	19
När som helst	29
	100

En femtedel av dem, som handlar i speceributiker, går tydligen inte ut förrän tidigast kl. 17, medan å andra sidan ungefär tredjedelen går ut och handlar på förmiddagen före kl. 12.

Fördelas svaren på kvinnor och män finner man följande siffror:

	Kv.	Män
	%	%
Före kl. 11	23	18
Tidigast kl. 11	12	9
" kl. 12	10	2
" kl. 13	5	1
" kl. 14	2	-
" kl. 15-16	6	6
" kl. 17-18	14	31
När som helst	28	33
	100	100

Det är påtagligt, att männen i större utsträckning än kvinnorna handlar mellan kl. 17 och kl. 18.

Fördelas kvinnornas svar på husmödrar och övriga (förvärvsarbetande) kvinnor, finner man slutligen följande siffror:

	Förvärvsarbetande kvinnor	Husmödrar
	%	%
Före kl. 11	12	36
Tidigast kl. 11	10	14
" kl. 12	9	11
" kl. 13	4	6
" kl. 14	2	2
" kl. 15-16	9	3
" kl. 17-18	27	1
När som helst	27	27
	100	100

Siffrorna ger klart vid handen, att ytterst få husmödrar förlägger sina inköp till tiden efter kl. 17, medan detta däremot är ganska vanligt bland övriga kvinnor.

De stockholmare, som gör sina livsmedelsinköp mellan kl. 17 och kl. 19 synes i allmänhet inte ha något annat val. På Gallup till dem, som uppgett, att de brukade göra sina inköp i matvaruaffärer vid denna tid på dagen, ställde frågan: "Har Ni möjlighet att förlägga Edra inköp till någon annan tid på dagen?" svarade sålunda 90 procent: "Nej".

Var köper man livsmedel?

Husmödrarna och de, som arbetar hemma köper som regel matvaror i speceri- och matvaruaffärer, som ligger i närheten av bostaden. Det är ytterst sällsynt, att dessa personer besöker längre bort belägna matvaruaffärer. Detta framgår klart av svaren på Gallups fråga till denna kategori: "Var köper Ni livsmedel? Går Ni i allmänhet till affärer i närheten av Er bostad eller till affärer i centrum?"

"Var köper Ni livsmedel?"

	Husmödrar och hemarbetande
	%
Går till affärer i närheten av bostaden	98
Går till affärer i centrum	1
Går till affärer var som helst	1
	100

Även de, som arbetar utanför hemmet köper som regel livsmedel i närheten av bostaden. Detta framgår av följande siffror.

"Var köper Ni livsmedel? Går Ni i allmänhet till affärer i närheten av Er bostad, till affärer i närheten av Er arbetsplats eller till affärer i centrum?"

	Personer, som arbetar utanför hemmet
	%
Till affärer i närheten av bostaden	82
Till affärer i närheten av arbetsplatsen	12
Till affärer i centrum	1
Till affärer var som helst	5
	100

Visserligen äro inte dessa frågor fullt logiska, eftersom en person mycket väl kan ha sin bostad i centrum och sålunda, då han svarar att han handlar i närheten av bostaden faktiskt därmed också säger, att han handlar i centrum. Den lilla tvetydighet, som därigenom uppstår spelar emellertid kvantitativt sett synnerligen ringa roll och kan inte på något vis rubba de tendenser, som siffrorna ger uttryck åt.

Man bör dessutom hålla i minnet, att de intervjuade i sina svar ger uttryck åt vad som ur deras synpunkt ter sig som det väsentliga. För en i centrum bosatt intervjuad som svarat, att han handlar i en affär i närheten av bostaden, är det sålunda affärens närhet till bostaden och inte dess belägenhet i centrum, som är det väsentliga. De anmärkningar som här gjorts, gäller även för de analoga frågor, som redovisas i det följande.

INKÖPSVANOR BETRÄFFANDE KLÄDER OCH TYGER.

När gör stockholmaren sina inköp?

Svaren på frågan: "Vid vilken tid på dagen brukar Ni gå och handla, när Ni skall köpa kläder eller tyger?" fördelar sig på följande sätt: (Svaren redovisas enligt samma principer, som tillämpades beträffande motsvarande fråga om livsmedelsköpen. Se sid 18.)

	%
Före kl. 11	3
Tidigast kl. 11	5
" kl. 12	6
" kl. 13	6
" kl. 14	9
" kl. 15-16	19
" kl. 17-18	10
När som helst	36
På lördagar	10
Ej svar	6
	110

Kläd- och tygköpen visar som synes en tendens att koncentrera sig kring eftermiddagstimmarna och särskilt till tiden mellan kl. 15 och 17. Det bör observeras, att de intervjuade, som uppgivit att de brukar handla på lördagar även angivit vilken tid de brukar gå. Denna svarsgrupp är sålunda dubbelredovisad i tabellerna, varför procentsumman blir 110.

Fördelar man de intervjuade efter kön finner man följande siffror:

	Kv	Män	Tot
	%	%	%
Före kl. 11	4	2	3
Tidigast kl. 11	7	2	5
" kl. 12	7	5	6
" kl. 13	6	6	6
" kl. 14	8	9	9
" kl. 15-16	18	21	19
" kl. 17.18	8	13	10
När som helst	39	33	36
På lördagar	4	19	10
Ej svar	3	9	6
	104	119	110

Man lägger märke till att männen i större utsträckning än kvinnorna förklarar, att de går ut och köper kläder eller tyger på lördagarna.

Fördelar man istället svaren efter yrkesgrupper blir siffrorna följande:

	Anställda (inkl. affärsanst.)	Husmödrar	Övriga
	%	%	%
Före kl. 11	3	1	8
Tidigast kl. 11	4	6	3
" kl. 12	7	5	6
" kl. 13	6	7	8
" kl. 14	9	10	3
" kl. 15-16	24	13	13
" kl. 17.18	15	2	3
När som helst	25	56	48
På lördagar	16	1	5
Ej svar	7	-	8
	116	101	105

Man konstaterar, att majoriteten av husmödrarna förklarat sig göra sina inköp av kläder och tyger "när som helst". De anställda förklarar jämförelsevis ofta, att de gör sina inköp på lördagen. Beträffande gruppen "övriga måste anmärkas, att siffrorna bör tagas med en viss reservation, eftersom procentsiffrorna har beräknats på ett underlag av endast c:a 60 intervjuer.

Slutligen skall svaren fördelas på två sociala skikt:

	BS+M	A
Före kl. 11	5	2
Tidigast kl. 11	5	4
" kl. 12	9	4
" kl. 13	6	7
" kl. 14	8	9
" kl. 15-16	15	24
" kl. 17-18	12	8
När som helst	38	35
På lördagar	5	15
Ej svar	2	7
	105	115

Bortsett från att arbetarna med en viss sannolikhet i större utsträckning än bättre situerade och medelklass gör sina inköp på lördagar synes inga mera väsentliga skillnader kunna konstateras föreligga mellan de båda grupperna.

Var köper man kläder och tyger?

Svaren på frågan: "I vilken stadsdel var Ni senast och köpte kläder, där Ni bor, där Ni arbetar, i centrum eller i någon annan stadsdel?" ger en uppfattning om var i Stockholm de flesta klädköpen sker.

	%
Där jag bor	15
Där jag arbetar	5
I centrum	65
I annan stadsdel	9
Minns inte	6
	100

Flertalet av kläd- och tygköpen sker tydligen i centrum. Anmärkningsvärt nog är detta fallet i alla stadsdelar. Detta framgår av följande siffror, vilka dock får tas med stor reservation, eftersom procentsiffrorna, utom när det gäller Söder och förorterna, baserar sig på underlag, som är mindre än 100 enheter.

	Norrmalm+ Gamla stan	Vasastaden	Kungsholmen	Söder	Östermalm	Bromma+ södra förorterna
	%	%	%	%	%	%
Där jag bor	10	16	7	31	9	9
Där jag arbetar	2	4	4	3	9	8
I centrum	70	61	83	51	69	65
I annan stadsdel	7	10	2	10	7	17
Minns inte	11	9	4	5	6	1
	100	100	100	100	100	100

Av efterföljande tabeller framgår, att samma tendens kan konstateras i alla de undergrupper, som erhålles, då materialet klyves efter kön, yrken och socialgruppstillhörighet.

	Kv %	Män %
Där jag bor	14	16
Där jag arbetar	3	4
I centrum	69	60
I annan stadsdel	8	11
Minns inte	6	9
	100	100

	Anställda (inkl.affärsanst.) %	Husmödrar %	Övriga %
Där jag bor	12	18	21
Där jag arbetar	7	-	3
I centrum	67	70	52
I annan stadsdel	10	6	14
Minns inte	4	6	10
	100	100	100

	BS+M %	A %
Där jag bor	11	19
Där jag arbetar	6	4
I centrum	70	61
I annan stadsdel	8	10
Minns inte	5	6
	100	100

INKÖPSVANOR BETRÄFFANDE TOALETTARTIKLAR OCH PUDER.

Vid vilka tider på dagen brukar stockholmskan köpa toalettartiklar och puder?

På frågan: "Vid vilken tid på dagen brukar Ni gå och handla när Ni skall köpa toalettartiklar eller puder?" svarade de intervjuade kvinnorna på följande sätt:

	%
Före kl. 11	9
Tidigast kl. 11	6
" kl. 12	7
" kl. 13	4
" kl. 14	4
" kl. 15-16	11
" kl. 17.18	9
När som helst	47
På lördagar	2
Ej svar	2
	102

Ungefär hälften av de intervjuade har uppgett en ungefärlig tidpunkt, när de brukar gå och handla. De övriga har inga bestämda inköpsvanor. Det förefaller i övrigt som om inköpen av puder och toalettartiklar skulle ske tämligen likformigt under hela den tid affärerna är öppna, möjligen med en svag koncentration för tidsperioden kl. 15-18.

Husmödrarna handlar i allmänhet något tidigare på dagen än de förvärvarbetande kvinnorna. Detta framgår tydligt av nedanstående översikt:

	Husmödrar %	Förvärvsarbetande kvinnor %
Före kl. 11	14	6
Tidigast kl. 11	8	4
" kl. 12	5	9
" kl. 13	4	4
" kl. 14	5	4
" kl. 15-16	6	15
" kl. 17-18	1	17
När som helst	56	39
Gör inköp på lördagar	-	3
Ej svar	1	2
	100	103

Några markerade skillnader i inköpsvanor mellan skilda sociala skikt vad beträffar tiden för inköp av puder och toalettartiklar kan däremot inte utläsas av Gallups siffror:

	BS+M	A	Kvinnor tot.
	%	%	%
Före kl. 11	8	10	9
Tidigast kl. 11	6	6	6
" kl. 12	10	4	7
" kl. 13	4	4	4
" kl. 14	3	6	4
" kl. 15-16	13	8	11
" kl. 17-18	8	11	9
När som helst	46	48	47
Gör inköp på lördagar	1	2	2
Ej svar	2	3	3
	101	102	102

Var köper stockholmskan toalettartiklar och puder?

Svaren på frågan: "I vilken stadsdel var Ni senast och köpte toalettartiklar och puder, där Ni bor, där Ni arbetar, i centrum eller i någon annan stadsdel?" fördelar sig svaren så här:

	%
I den stadsdel, där jag bor	66
I den stadsdel, där jag arbetar	10
I centrum	15
I annan stadsdel	4
Minns inte	5
	100

Det förekommer tydligen endast undantagsvis att man far in till centrum för att köpa toalettartiklar och puder. Särskilt husmödrarna köper med förkärlek dylika varor i den stadsdel, där de bor.

	Husmödrar	Förvärvsarbetande kvinnor
	%	%
I den stadsdel där jag bor	80	54
I den stadsdel där jag arbetar	-	19
I centrum	12	17
I annan stadsdel	3	5
Minns inte	5	5
	100	100

Några skillnader i fråga om val av affärer mellan skilda sociala skikt låter sig inte med säkerhet konstateras i Gallups urval:

	BS+M	A
	%	%
I den stadsdel, där jag bor	61	72
I den stadsdel, där jag arbetar	11	8
I centrum	17	12
I annan stadsdel	5	4
Minns inte	6	4
	100	100

I belysning av ovanstående siffror förefaller det dock inte osannolikt att arbetarkvinnorna i större utsträckning än de bättre situerade och medelklassens kvinnor köper puder och toalettartiklar i grannskapet.

STOCKHOLMARNAS INSTÄLLNING TILL DET AV N.K. FRAMFÖRDA FÖRSLAGET OM ÄNDRADE BUTIKSSTÄNGNINGSTIDER.

Sedan de intervjuade fått redogöra för sina arbetsförhållanden och sina inköpsvanor fick de ta ställning till ett förslag om ändrade stängningstider för affärerna. Följande fråga ställdes:

"Det har väckts ett förslag att ändra stängningstiderna för alla affärer utom mjölkbutiker, tobaksaffärer och andra affärer med särskilda stängningstider. Man föreslår, att affärerna en dag i veckan (ej lördagar) skall vara öppna till kl. 8 e.m. I gengäld skulle affärerna andra vardagar (ej lördagar) stänga en halvtimme tidigare än nu d.v.s. kl.5.30 e.m. Anser Ni att det skulle vara till fördel för Er personligen om det blev ordnat på det viset?"

Ungefär en tredjedel av de intervjuade besvarade denna fråga jakande.

Svaren fördelade sig i övrigt på följande sätt:

	%
Ja	36
Nej	56
Vet inte	8
	100

De stockholmare, som ställer sig avvisande till det nya förslaget eller i varje fall inte anser, att det innebär någon fördel för dem, synes sålunda vara fler än de, som anser sig ha fördel av att förslaget genomföres. På basis av Gallups siffror synes inga slutsatser kunna dras, att förslaget skulle väcka särskilt stark anklang inom någon speciell kategori av befolkningen. Snarare tyder siffrorna, som presenteras i efterföljande tabeller på att opinionen är tämligen likartad i de flesta befolkningskategorier. Det bör dock anmärkas, att husmödrarna i större utsträckning än övriga yrkesgrupper synes vara ointresserade av förslaget.

	Kön		
	Kv	Män	Tot
	%	%	%
Ja	32	43	36
Nej	59	52	56
Vet inte	9	5	8
	100	100	100

	Socialgrupper		
	BS+M	A	Tot
	%	%	%
Ja	32	40	36
Nej	62	50	56
Vet inte	6	10	8
	100	100	100

Åldersklasser

	20-29	30-49	50-	Tot
	%	%	%	%
Ja	41	35	33	36
Nej	52	58	57	56
Vet inte	7	7	10	8
	100	100	100	100

Civilstånd

	Og+Sk/Ä	G	Tot
	%	%	%
Ja	40	34	36
Nej	53	58	56
Vet inte	7	8	8
	100	100	100

Yrkesgrupper

	Anställda inkl.aff.-anställda	Husm.	Övriga yrkes-grupper	Tot.
	%	%	%	%
Ja	41	23	44	36
Nej	54	65	48	56
Vet inte	5	12	8	8
	100	100	100	100

För vilka typer av affärer bör förslaget genomföras?

De intervjuade, som förklarat, att de ansåg det framförda förslaget vara till fördel för dem, fick sedan ta ställning till frågan om vilka affärstyper, som borde beröras av förslaget.

De tillfrågade fick därvid studera en förteckning, upptagande de typer av affärer, som redovisas i nedanstående översikt, där röstprocenten för varje affärstyp redovisas:

	%
Livsmedelsaffärer	32
Sko- och konfektionsaffärer	43
Järn- och bosättningsaffärer	18
Möbelaffärer	19
Varuhus	41
Färg- och kemikalieaffärer	12
Sport- och leksaksaffärer	9
Bokaffärer	11
Alla slags affärer	33

(Obs. 100 % av de tillfrågade = 36 % av underlaget.)
En tredjedel av den, som gillar förslaget vill tydligen ha det genomfört helt generellt, medan i övrigt affärstyperna "varuhus" och skoaffärer och konfektionsaffärer samlat flest röster.

Vilken veckodag bör affärerna vara öppna till kl. 20?

På frågan: "Vilken veckodag anser Ni, att dessa affärer bör vara öppna till kl. 8 e.m.?" blev svarsfördelningen följande:

	Tot	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Vilken dag som helst
	%	%	%	%	%	%	%
Livsmedelsaffärer	32	-	-	3	1	22	6
Skoaffärer och konfektionsaffärer	43	2	2	6	3	23	7
Järnaffärer och bosättningsaffärer	18	1	2	2	1	11	2
Möbelaffärer	19	1	2	4	1	8	4
Varuhus (NK, Pub, Epa, Tempo etc.)	41	2	2	8	4	17	8
Färg- och kemikalieaffärer	12	1	-	2	1	6	3
Sport- och leksaksaffärer	9	1	-	2	-	6	1
Bokaffärer	11	-	1	2	2	5	2
Alla slags affärer	33	-	1	6	3	13	10

(På grund av att procentsiffrorna avrundats till hela tal överensstämmer summorna vågrätt ej alltid med de angivna totalerna.)

Som synes är det vanligast att man föreslår fredagen, vilken affärstyp det än gäller.